

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/584/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413203225
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bianka Gelačíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1413203225.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Bianky Gelačíkovej a členov senátu JUDr. Kataríny Štrignerovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. O., E.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka - W. O., I. E. XX, I., zastúpená JUDr. Miroslavou Vozáryovou PhD., Vajnorská 10, Bratislava a otec - X. B., I. D. X, I., zastúpený advokátkou JUDr. Ľudmilou Penz Vachulovou, Krížna 47, Bratislava, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 28.10.2013, č.k. 25 P/66/2013-104, jednohlasne (pomerom hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

V napadnutom rozhodnutí súd prvého stupňa :

- počínajúc dňom 1.11.2012 zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú A. O., E.. XX.X.XXXX zo sumy XX euro na sumu XXX euro mesačne, ktorú mu uložil platiť k rukám matky maloletej, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred,

- ročné výživné za obdobie od 1.11.2012 do 28.10.2013 vo výške XXX euro otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po XX euro spolu s bežným

2 11CoP 584/2013

výživným k rukám matky maloletej, pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky,

- deklaroval, že otcovi do ročného výživného započítal sumu XXX euro ,

- vo zvyšku návrh matky zamietol,

- rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 25P 136/2011-47 zo dňa 26.10.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 8.8.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č.k. 11CoP 5/2012-106 zo dňa 26.6.2012, a to v časti výšky výživného pre maloletú A.,

- deklaroval, že žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil § 26, § 78 ods.1, § 77 ods.1 , § 62, § 63 ods.1, § 75 ods.1 Zákona o rodine, keď mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že v danom prípade nastala od predošlej úpravy výživného zmena pomerov odôvodňujúca primerané zvýšenie výživného. Po vykonanom dokazovaní mal preukázané, že naposledy bolo o výživnom pre maloletú Michaelu rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 25P 136/2011-47 zo dňa 26.10.2011 tak, že bolo zvýšené výživné na maloletú zo sumy X.XXX,-Sk (XX,XX euro) na sumu XXX euro mesačne od 1.9.2011, kedy maloletá začala navštevovať základnú školu. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 11CoP 5/2012-106 zo dňa 26.6.2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s tým, že vyživovacia povinnosť otca na maloletú sa od 1.11.2011 znižuje zo sumy XXX euro mesačne na sumu XX euro mesačne, ktorú sumu uložil otcovi zasílať k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred (uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.8.2012).

Dokazovaním vykonaným v priebehu konania pred súdom prvého stupňa bolo preukázané i to, že maloletá je aj naďalej žiačkou 1.stupňa základnej školy, má zdravotné problémy závažného charakteru, musí dodržiavať finančne náročnú bezlepkovú a bezlaktózovú diétu a okrem toho sa venuje záujmovým činnostiam, s čím má matka zvýšené výdavky. Zároveň bolo jednoznačne preukázané, že po absolvovaní dlhodobej práceneschopnosti otca tento opäť začal pracovať a to dňa 1.11.2012 a tiež poberá invalidný dôchodok. Na základe uvedeného potom na strane otca konštatoval podstatnú zmenu pomerov oproti poslednému rozhodnutiu, nakoľko po takmer ročnej práceneschopnosti začal otec opäť riadne pracovať a jeho

3

11CoP 584/2013

príjem v roku 2013 predstavoval sumu viac ako XXX euro netto mesačne, pričom navyše poberá aj invalidný dôchodok vo výške viac ako XXX euro mesačne. Z uvedeného teda vyplýva, že vo výške príjmu otca došlo k zmene (k zvýšeniu) a opodstatnené výdavky maloletej naďalej trvajú. Vyhodnotiac všetky relevantné dôkazy a skutočnosti podstatné pre rozhodnutie vo veci mal súd prvého stupňa za to, že výživné v určenej výške XXX euro mesačne je primerané a zodpovedajúce skutočnosti, že maloletá je o 2 roky staršia od rozhodnutia vydaného v období, keď nastúpila do základnej školy a zodpovedá aj príjmu otca aj po zohľadnení možnosti krátenia jeho invalidného dôchodku.

Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti otca súd prvého stupňa ustálil dňom 1.11.2012, t.j. nástupom otca do zamestnania po dlhodobej práceneschopnosti. Vzhľadom k tomu, že počiatok zvýšenia výživného bol ustálený dňom 1.11.2012, vznikol otcovi za obdobie od 1.11.2012 do 28.10.2013 dlh na výživnom vo výške XXX euro, ktorý mu povolil v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. splácať v primeraných mesačných splátkach s prihliadnutím na výšku príjmu a výdavkov otca. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti konštatoval, že dlh na výživnom vznikol tak, že otec v období od novembra 2012 zaplatil na výživu maloletej XXX euro (9 mesiacov x XX euro a 3 mesiace x XXX euro), pričom v označenom období mal zaplatiť sumu X.XXX euro (12 mesiacov x XXX euro). Vo zvyšnej časti návrh matky na zvýšenie výživného zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Proti výroku rozsudku o bežnom a zročnom výživnom podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že mu uloží s účinnosťou od 26.2.2013 platiť na výživu maloletej sumou XXX euro mesačne a deklaruje, že na zročné výživné za obdobie od 26.2.2013 do 28.10.2013 vo výške XXX euro otcovi započítava sumu XXX euro .Otec namietol, že suma XXX euro mesačne titulom výživného nekorešponduje majetkovým možnostiam a schopnostiam na jeho strane, keď jeho príjem predstavuje sumu XXX euro mesačne ako príjem zo zamestnania a sumu cca XXX euro mesačne ako invalidný dôchodok . Invalidný dôchodok je mu priznaný na obdobie jedného roka,

4

11CoP 584/2013

po uplynutí ktorého sa nárok na túto dávku bude prehodnocovať. Otec uviedol, že má stredoškolské vzdelanie, avšak jeho zdravotný stav nie je priaznivý i vzhľadom na implantát v chrbtovej oblasti, v dôsledku ktorého musí pravidelne rehabilitovať. Otec v odvolaní poukázal na výdavky súvisiace so zabezpečením bývania, stravovania, rehabilitácie, cestovných nákladov, mobilného telefónu v celkovej výške XXX euro mesačne a konštatoval, že výživné v navrhutej sume XXX euro mesačne na maloletú dokáže uhrádzať len s pomocou sestry. V prípade, ak sú matkine výdavky na maloletú v ňou prezentovanej výške, má táto možnosť ich modifikovať, nakoľko výdavky na maloletú zjavne prevyšujú výdavky na jej otca.

Odvolateľ v odvolaní poukázal i na nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorý zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť na maloletú už odo dňa 1.11.2013, hoci neboli splnené dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 77 ods.1 Zákona o rodine a matka podala návrh až dňa 26.2.2013.

Matka v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu oca navrhla rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť poukazujúc pritom na malý záujem otca o dcéru, ktorý sa s ňou stretáva iba zriedkavo (cca 5 x ročne) a komunikácia je s ním problematická. V obdobiach počas letných a zimných prázdnin program pre maloletú zabezpečuje výlučne ona a otec ani v týchto obdobiach nevyvíja žiadnu aktivitu, či záujem o zabezpečenie programu, či starostlivosti o dcéru. Akékoľvek zmeny pomerov na jeho strane jej nikdy neoznámil, pričom si musí byť vedomý povinnosti prispievať na maloletú s prihliadnutím na svoje osobné pomery tak finančné, ako i osobné. Absolvovanie rehabilitácie nemá vplyv na plnenie bežných rodičovských povinností a nijako sa nevymyká z bežného života iných ľudí. Maloletá je považovaná za občana s ťažkým zdravotným postihnutím (trpí celiakiou a intoleranciou laktózy), je lekársky sledovaná a musí dodržiavať prísnu bezlepkovú a bezlaktózovú diétu. Určená suma výživného nepokrýva ani polovicu nutných nákladov na maloletú. Matka napokon uviedla, že k podstatnej zmene pomerov na strane otca došlo už ku dňu 1.11.2012 od kedy je zamestnaný a poberá príjem zo zamestnania. Návrh na súd podala potom, ako sa v januári 2013 pokúsila s otcom dohodnúť na zvýšení výživného a otec jej (i napriek tomu, že v tom čase už dva mesiace pracoval) tvrdil, že nepracuje.

5

11CoP 584/2013

Kolízny opatrovník maloletej navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. ako vecne a právne správne potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., s verejným vyhlásením rozsudku podľa § 156 ods. 3 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech.

Podľa ust. § 62 ods.1,2 zák.č. 36/2005 Z.z. v platnom znení (ďalej „Zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ust. § 75 ods.1 cit. zákona pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa ust. § 78 ods.1 cit. zákona dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Predmetom konania je návrh matky maloletej na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca naposledy mu určenej rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, č.k. 25P 136/2011-47 zo dňa 26.10.2011, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, č.k. 11CoP 5/2012-106 zo dňa 26.6.2012, v ktorom bola s účinnosťou od 1.9.2011 zvýšená vyživovacia povinnosť otca na maloletú na sumu XXX euro mesačne a od 1.1.2011 bola následne znížená na sumu XX euro mesačne (k

6

11CoP 584/2013

1.9.2011 maloletá začala navštevovať základnú školu a dňom 1.11.2011 sa príjem otca znížil v dôsledku úrazu zo dňa 26.10.2011, otec bol dlhodobo práceneschopný a jeho príjem predstavovali iba dávky nemocenského poistenia pohybujúce sa vo výške od XXX,XX euro do XXX euro mesačne).

V nadväznosti na citované zákonné ustanovenia odvolací súd ako prvoradé konštatuje, že výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu odkázaného na neho výživou, je zistenie ich skutočných príjmov ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa; rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy maloletého dieťaťa a vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Rozsah odôvodnených potrieb osoby odkázanej na výživné, je súčasne závislý od reálnych schopností a možností osôb povinných poskytovať výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod..

Reagujúc na odvolacie námietky poukazujúce na nesprávnu aplikáciu § 77 Zákona o rodine je treba uviesť, že pri rozhodovaní o zmene výšky výživného za zmenu pomerov v zmysle § 78 ods.1 Zákona o rodine treba považovať výraznú zmenu okolností, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie súdu o výživnom, či už na strane dieťaťa, alebo rodičov, na ktorých je odkázané výživou.

7

11CoP 584/2013

Úlohou súdov pri rozhodovaní o zmene výživného je preto zistiť, či a v akom smere došlo od posledného rozhodnutia o výživnom k zmene pomerov, a v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. Pre určenie okamihu zmeny prechádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom pre maloleté dieťa nie je potom rozhodujúca doba začatia súdneho konania, ale doba, kedy skutočne k zmene pomerov došlo. Poukazujúc na uvedené je potom úvaha súdu prvého stupňa o výraznej zmene pomerov na strane otca maloletej k 1.11.2012, kedy sa tento zamestnal a jeho príjem sa (okrem sumy v minulosti priznaného invalidného dôchodku) zvýšil o príjem dosahovaný v pracovnom pomere vo výške cca 530 euro mesačne (bez zaoberania sa a posudzovania dôvodov hodných osobitného zreteľa) správna a zodpovedá i hmotnoprávnej úprave vzťahujúcej sa na prejednávaný prípad.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa postupoval vecne správne, keď zisťoval všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca pre určenie výšky výživného z hľadiska súčasných odôvodnených potrieb maloletej, ako aj z hľadiska schopností a možností jej rodičov, na výživu ktorých je plne odkázaná, a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods.1 Zák. o rodine) porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného v čase poslednej úpravy výživného na maloletú.

Súd prvého stupňa v danej veci vykonal náležité dokazovanie v zmysle § 120 ods. 1, 2 O.s.p., jednotlivé vykonané dôkazy vyhodnotil v zmysle § 132 O.s.p., svoje rozhodnutie aj náležite v zmysle § 157 ods. 1, 2 O.s.p. odôvodnil, pričom s právnym záverom ku ktorému po vykonanom dokazovaní dospel, sa plne stotožnil aj odvolací súd. Pokiaľ ide o zmenu pomerov na strane maloletej v zmysle zvýšenia jej potrieb, táto je nesporná - maloletá je v súčasnosti žiačkou 1. Stupňa základnej školy, jej výdavky logicky vzrástli a súvisia najmä so vzdelávaním, mimoškolskými aktivitami, ako aj v zabezpečovaní ďalších nevyhnutných potrieb (náklady vynakladané na zdravotnú starostlivosť). Je nesporné, že i na strane otca došlo k zmene zárobokových pomerov tým, že je od 1.11.2012 v pracovnom pomere a oproti poslednému súdnemu rozhodnutiu v otázke výživného, kedy bol dlhodobo práceneschopný, sa jeho príjem zvýšil o sumu cca XXX euro mesačne. Výška

8

11CoP 584/2013

výživného, na ktorú súd prvého stupňa zaviazal otca s účinnosťou od 1.11.2012 je potom zodpovedajúca nielen odôvodneným potrebám maloletej, ale aj podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá súčasným majetkovým a zárobokovým pomerom otca a jeho schopnostiam.

V nadväznosti na námietky otca uvedené v odvolaní týkajúce sa výšky určeného výživného je treba konštatovať, že medzi zákonné povinnosti rodiča patrí i jeho povinnosť zabezpečovať výchovu dieťaťa v najširšom zmysle slova, t.j. zabezpečovať výživu dieťaťa, ale aj uspokojovať jeho ostatné hmotné potreby (šaty, obuv) a kultúrne potreby (prostriedky na rozširovanie a prehĺbovanie vzdelania a na rozvoj záujmov a záľub dieťaťa). Je povinnosťou rodiča, aby vyvinul v maximálnej miere úsilie smerujúce k tomu, aby dokázal plniť vyživovaciu povinnosť ku všetkým mal. deťom, ktoré sú na neho odkázané výživou. V prejednávanom prípade odvolací súd akceptuje námietky otca o nutnosti uspokojovať i svoje vlastné potreby avšak zdôrazňuje, že maloletá (rovnako ako otec) má právo na uspokojovanie všetkých svojich základných potrieb, ako i na zabezpečenie finančných prostriedkov zo strany rodičov nutných na zabezpečenie prísneho dodržiavania nastaveného liečebného režimu a prísnej bezlaktózovej a bezfruktózovej diéty. Práve vzhľadom na náklady vynakladané matkou v súvislosti s nutnou lekárskou starostlivosťou a dodržiavaním nastaveného liečebného režimu je možné skonštatovať, že určená suma výživného nie je matkou ani nadsadená a ani premrštená a jeho výška je nutná k uspokojeniu základných odôvodnených potrieb maloletej (bývanie, stravovanie, obuv , ošatenie, lekárska starostlivosť, školské a mimoškolské aktivity). V tomto prípade navyše matka maloletej ešte stále časť svojej vyživovacej povinnosti na dieťa vyvažuje osobnou starostlivosťou o maloletú, s ktorou sa otec kontaktuje skôr výnimočne (cca 5x za rok), a ktorý sa okrem výživného inou formou na zabezpečení potrieb dcéry trvale a pravidelne nepodieľa.

S poukazom na uvedené, prihliadajúc aj na vecnú správnosť výroku rozsudku o povinnosti otca uhradiť zročné výživné za obdobie od 1.11.2012 do 28.10.2013 vo výške XXX euro povolenými mesačnými splátkami v sume XX euro spolu s bežným výživným, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

9

11CoP 584/2013

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p., v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.